

Przyjaciel Ludu

Pismo polsko-katolickie w południowej części Wielkopolski

"Przyjaciel Ludu" wychodzi trzy razy tygodniowo
na pocztę i z odnośnikiem w dom
kwartalnie 450 mk., miesięcznie 150 mk.
Kopieci bez odnośnika kwartalnie 420 mk., miesięcznie 140 mk.
Kopieci miesięcznie 320 mk.,
Pojedynczy egzemplarz 15 mk.
Za granicą 100 procent drożej.

Redaktor: Franciszek Duszyński.
Adres dla listów: Nowy Przyjaciel Ludu — Kępno (Wkp.)
Druk i nakład: Drukarni Spółkowej w Kępnie, ul. Mickiewicza 54.
Telefon nr. 47.

Cenn ogłoszeń:
Zwyczajne za wiersz nonparelony jednolamo 30 mk.
Zalonne i dla poszukujących pracy 25 "
Reklamy w dziale redakcyjnym 100 "
Przed tekstem na 1 stronie 150 "
Ogłoszenia ze skomplikowanym układem 50 procent droższe.
Na ogłoszenia ponad 10 razy się powtarzające, odpowiedni rabat.

Nr. 113

Kępno, na sobotę 30 września 1922 r.

Rok IX.

O Wielkopolsce — Śląsk.

Najgłówniej myślą wstecz, w mrok nocy niewoli. Kiedy byliśmy w więzach, kiedy toczyła się "walka", bezkrawna (nie zawsze) walka o wolność, o wiarę, język, o ziemię, o dach nad głową całego narodu, aż hen po Wilno, Mińsk i Łódź zwracali się ku Poznaniu. Jedni czuli, że nad brzegami Warty toczy się walka, że w nierównym boju o nasz byt narodowy walczą, że w nierównym zmaganiu się z nawałą niemiecką żywił polski, że w dodatku wiarę, krzepnie i hartuje się, że na ziemi wielkopolskiej wyrasta nowy państwo, tworzy się stan średni, który unarodowi handel i przemysł krajowy, kładąc w ten sposób prawdziwy fundament pod gmach Nowej Polski. Wtedy też kiedy świt zmartwychwstania zaczął się złocić nad ziemiami naszymi, to nie do Warszawy ale nawet do Wilna, Mińska czy Łodzi, do Wielkopolski przyjdą nowi, praktyczni, którzy zaczną całe społeczeństwo organizować, uczyć nowymi sposobami gospodarki, zaczną Kongresówkę i z biedną Małopolską odzyskać wyższe stopnie kultury i dobrobytu i pchać je do przodu.

Wielkopolacy stali się inaczej. Zamiast poznać jako instruktorów i organizatorów zaprosić do pozostałych zabierów, zamiast Wielkopolacy i brać wzory dla całej Rzeczypospolitej, zaczęli rządy lewicowe zaczęły biurokratów wiedeńskiemu chowu wysyłać do Poznania, zaczęły kwitnącą w dziedzinie gospodarczej Wielkopolską ciałem do zarządzania, obraz i podobieństwo zażyzonej przez Galicję.

Pod wpływem socjalistów (obawiających się o siły stronnictw narodowych), pod wpływem socjalistów obawiających się utraty monopolu w handlu lewicowe rządy nasze wbrew opinii całego społeczeństwa polskiego, kopały przepaść pomiędzy Poznaniem a Warszawą, płać Wielkopolsce kamieniem za wyszycząc jej dla Rzeczypospolitej ciarność, a najświętsze uczucia patriotyczne Wielkopolski. Ciężkie próby musiały przejść Wielkopolska lecz nie przegrywała. W końcu wyszła z nich zwycięsko. Ani bojkot, ani wywołana przez lewicową politykę anarchia, ani niezliczone szykany i prowokacje — nie były w stanie wytrącić Wielkopolacy z równowagi zachwiania przywiązanie do Ojczyzny. Walcząc z żywiołami lewicowymi, opierając się zamachom z góry i z dołu, Wielkopolacy oni odróżnić rząd od państwa i wojując z lewicą, podporządkowywać wszystko do państwa.

Wielkopolacy nie lewicę do wywołania w Wielkopolsce anarchii nie udało się. Poznań jako ongi, tak Wielkopolacy stoi na gruncie jednolitości państwa, Wielkopolacy uwzględnienia swych potrzeb, jeżeli samo państwo wojewódzkiego czy dzielnicowego domagać się nie przestaje, to tylko dlatego, iż w tem (słusznie) widzi Wielkopolacy do zapewnienia bujniejszego rozwoju Rzeczypospolitej i do mocniejszego scementowania jej państwa.

To samo dziś powiedzieć możemy o Śląsku Górnym. Znowu cała Polska jak długa i szeroka pragnęła uczynić, aby jaknajwięcej ziemi tej starej państwa piastowskiej wyrwać ze szpon niemieckich, jaknajprędzej przycisnąć do łona, braci tak długo od Ojczyzny. Znowu rwała się serce Wielkopolski od tego bohaterkiego ludu śląskiego, co przeszło blisko tysiąc lat niewoli, znowu trzęsły rozum Wielkopolski się poczynają, któreby pozwoliły się Polsce oprzeć na cibrnych bogactwach Śląska, polską swoją potęgę gospodarczą.

Wielkopolacy rząd nasz posłusznym zakulisowym wpływem Wielkopolacy na wysokości zadania. Pokiśmy sprawę p. Sa-... Wielkopolacy lewicowe kluby sejmowe systematycznie opór Wielkopolacy uchwalenie konstytucji, a politycy belwederscy, Wielkopolacy na ręce hakatystom, rzucali Korlantem kamienie Wielkopolacy. Wreszcie, podobnie jak w Wielkopolsce Wielkopolacy od pracy twórczej usunąć miejscowe, patry-... fachowe żywioły (w kolejniem) i na domiar

złego postawiono na czele województwa erpeerowca p. Rymera, którego niezaradność była jedną z przyczyn wzrostu niezadowolonia i rozlewu krwi.

Przedwcześnie jednak zacierała ręce Niemcy i żydzi, narzający o wtrąceniu Śląska w otchłań anarchii, napróżno liczyli socjaliści i komuniści na to, iż rozgoryczony lud odda im podczas wyborów do Sejmu swe głosy. Stało się wręcz przeciwnie. Górnoślązak poznał się na farbowanych lisach, nie dał posłuchu głosom bolszewickich judaszów i erpeerowskich faryzeuszów i w ogromnej większości starał pod sztandarem jednolitej narodowej, opowiedział się za zasadami chrześcijańskimi.

Jak wczoraj Wielkopolska i Pomorze, tak Śląsk dzisiaj wychodzi zwycięsko z ogniowej próby, nie dając się zachwiać w swym synowskiem przywiązaniu do Macierzy — Polski. Lud górnośląski dobrze zdał egzamin z uświadomienia narodowego, z swej dojrzałości politycznej.

Tak więc skombinowany atak lewicy, Niemców i żydów na zachodnią ścianę Rzeczypospolitej został pomyślnie odparty. Z walnej bitwy głosowania do Sejmu śląskiego wychodzi blok narodowy zwycięsko. Niechaj ten triumf nie skłania nas do spoczywania na laurach, ale niech nam będzie podniecią do nowych wysiłków, aby podobnym dla sprawy narodowej zwycięstwem zakończyło się głosowanie w dniu 5 i 12 listopada.

S. M.

Podział mandatów na G. Śląsku.

W rezultacie niedzielnych wyborów do Sejmu śląskiego podział 48 przewidzianych ustawą mandatów między poszczególne ugrupowania polityczne przedstawia się następująco:

- Blok narodowy — 19 mandatów.
- Klub niemiecki — 11
- P. P. S. — 8
- N. P. R. — 6
- Socjalisci niemieccy 3
- Witosowcy (P. S. L.) 1

Niemców będzie tedy w Sejmie 14, lewicowców 15, narodowców 19. Stronnictwa polskie będą miały 34 mandatów, Niemcy 14.

Klęska największego dotychczas stronnictwa na Górnym Śląsku, jakim była N. P. R., wywołała ogromne wrażenie w kołach politycznych w Warszawie. Sejm śląski zbierze się na pierwsze posiedzenie już w przyszłym tygodniu w myśl przepisów statutu autonomicznego, który przewiduje zwołanie Sejmu w 8 dni po ogłoszeniu wyniku wyborów. W Związku z wynikiem wyborów, które przyniosły klęskę N. P. R., oczekiwane jest ustąpienie p. Rymera ze stanowiska wojewody śląskiego, gdyż dostał on się na to stanowisko jako przywódca partji N. P. R., która wówczas uchodziła za najsilniejszą na Górnym Śląsku.

Szachrajstwo wyborcze.

Każde wybory do parlamentu wywołują we wszystkich krajach ostrą walkę między różnymi obozami i stronnictwami. Zależnie od temperamentu narodowego i poziomu kulturalnego danego społeczeństwa walka ta przybiera różne formy od kulturalnego ścierania się różnych idei politycznych lub interesów gospodarczych — aż do zwykłej szacherki wyborczej, w której ogół obywateli-wyborców jest piłką bierną, przerzucaną z rąk do rąk przez sprytnych demagogów, lub geszefciarzy politycznych.

Szachrajstwo polityczne najbujniej kwitnie tam, gdzie społeczeństwo jest najbardziej rozbite na drobne partje i partyjki. W krajach o wysoko rozwiniętej kulturze i starych tradycjach parlamentarnych jak Anglja i Ameryka, istnieją nie więcej jak 2-3 stronnictwa polityczne. Jest to zupełnie naturalne, bo zasadniczo w walce wyborczej zwalczają się trzy tylko obozy: 1) obóz, któremu chodzi o utrzymanie dotychczasowo-

wych porządków i przywilejów — obóz konserwatywny 2) obóz walczący o sprawiedliwe uwzględnienie interesów wszystkich warstw narodu — obóz demokratyczny i solidarności narodowej; 3) obóz dążący do zupełnego przewrotu, rewolucji socjalnej na rzecz jednej warstwy — obóz socjalistyczny.

Stronnictwa i grupy które nie chcą się przyznać do żadnego z tych obozów, — pisze „Gazeta Poranna“ usiłują stanąć „ponad partjami“, chcą mówić tylko o jakichś „interesach zawodowych, stanowych“ itd. okłamują samych siebie albo tylko wyborców — dla wyrażenia osobistych, nie mających nic wspólnego z interesami kraju i wyborców.

Na taką drogę agitacji wyborczej poszła u nas większość stronnictw i grup politycznych. Socjaliści zamiast otwartego przyznania się, że dążą do ustroju socjalistycznego, do zniesienia własności prywatnej religji i rodziny, do dyktatury proletariatu, którą będą wykonywać grupa jednostek, oczywiście nie, robotników, zapierają się tego wszystkiego i całą swoją agitację opierają na mieszanju z biotem tych przede wszystkim, którzy stoją na gruncie jednolitej solidarności interesów całego narodu.

Ludowcy ztratili już nawet swoją pierwotną ideologję stanową. Liczne afery poszczególnych działaczy tego stronnictwa charakteryzują dostatecznie treść wewnętrzną ludowców. Na sztandarach swoich wypisują hasło „krzywdy chłopskiej“, w rzeczywistości jednak niemniej hojnie od socjalistów obrzucają błatem swoich przeciwników, idąc ręką w rękę z żydami i konserwatystami, ale nie chcą się przyznać do tego, że są obozem tak samo klasowym jak socjaliści z tym tylko różnicą, że obóz socjalistyczny ma swój program ustroju socjalistycznego czyli komunistycznego, a w Rosji, gdy „ustroju ludowego“, czyli takich stosunków w kraju, aby pozostali w nim tylko rolnicy, rzemieślnicy, robotników inteligencji, kupców i przemysłowców — nikt jeszcze nie wymyślił.

Również i te stronnictwa oraz grupy, które mówią tylko o interesach poszczególnych stanów, czy zawodów przemilczają, że popierają walki klasowe, bo rozbijając obóz solidarności narodowej, wzmacniają socjalistów, ludowców no i wrogów wogóle interesom narodowi polskiemu „blok mniejszości“ żydowsko-niemiecko-ukraiński.

To zakrywanie prawdziwego oblicza, wdzieranie fałszywej maski, wytwarzanie takich stosunków, że zamiast uczciwej walki o ideę i programy polityczne będziemy mieli bezwstydną szacherajstwo, w którym zamiast argumentów rzeczowych, zwalczają się przeciwnika kułbą obrzydliwych pomysłów.

Piszący to nie dla przekonania socjalistów, ludowców i tych różnych „polityków“, którym chodzi tylko o zdobycie mandatów. Wiemy że P. P. S. chce o utrzymanie rządów krajem, posad generałów i ministrów. Działaczom ludowcowym zbyt dobrze się powiedzi, na przedsiębiorstwach leśnych i parcelacyjnych, aby chcieli zaryzykować utratę tych „zdobyczy“ przez wyrzeknięcie się bałamucenia ciemnych mas.

Ogół jednak obywateli polskich, który nie osiada żadnych korzyści z przywilejów socjalistyczno-ludowców, nie zarabia na reformie rolnej i przedsiębiorstwach leśnych — ten ogół obywateli powinien zastanawiać jaki jest właściwy cel wyborów do Sejmu i Senatu, co jest w walce wyborczej zwalczaniem programów i interesów ogólnych, a co tylko szacherajstwem dla korzyści pewnych grup czy jednostek.

Zamknięcie Sejmu.

Po załatwieniu i uchwaleniu licznych wniosków i ustaw według porządku dziennego, Marszałek zamknął ostatnie posiedzenie, zawiadamiając posłów, iż w porozumieniu z Konwentem Senjorów zamierza raz jeszcze zwołać obecny Sejm na uroczyste posiedzenie krajowe w przeddzień zebrania się nowego Sejmu.

na 15 lat domu karnego i na 2-krotną karę śmierci, az na 10 lat utraty praw. Osk. Stanisława Jankow-iego za zbrodnię ciężkiej kradzieży i morderstwo na 1 lat domu karnego, trzykrotną karę śmierci, oraz 1 lat utraty praw. Osk. Antoniego Jankowskiego za rodnę usiłowanego morderstwa, dokonane morder-wo, ciężką kradzież na 12 lat domu karnego, 2 krotną rę śmierci oraz 10 lat utraty praw. Osk. Alberta randta za ciężką kradzież i sprzeniewierzenie na 14 iesięcy więzienia (z zaliczeniem czasu odsiedzianego w zreszcie śledczym). Osk. Piotra Rejewskiego za pa-ństwo na 6 miesięcy więzienia (z zaliczeniem czasu siedzianego w zreszcie śledczym). Obecnie będzie wolniony. Osk. Bronisławę Jankowską i Marjanę randt uwalnia się zupełnie, ponieważ nie udowodniono i czynu, objętego aktem oskarżenia.

— Nowy tygodnik Ukazał się w Łodzi pier-zy numer tygodnika „Słowo Robotnicze“, organ chześcijańsko-Narodowego Stronnictwa Pracy.

— Olbrzymi pożar. W niedzielę późnym wie-orem wybuchł pożar pod Krakowem w zabudowa-ach dworskich Witkowiaków, stanowiących własność Buszczyńskiego. Ogień począł się rozszerzać z bł-awiczną szybkością, tak, że zanim przybyła krakow-a straż ogniowa, położenie stało się groźne i nie-zbezpieczne. Silny wiatr utrudniał ratunek. W czasie towania jedna z pomp straży pożarnej zepsuła się, równocześnie spłonęło doszczętnie jedno z wielkich budowań mieszczące kilka wagonów zboża i maszyn liczych, które same przekraczały wartość 50 miljo-ów marek. Podczas ratowania zabrakło wody w rzecz-ę obok płynącej i w studniach tak, że po dwóch peczinach musiano znosić wodę z dalszych okolic.

— Terror ruski. Z Kołomyi donoszą, że one-aj został wprost zarżnięty nożami starorusin hucul-ichał Prokopow z Kostyczy w powiecie kosowskim. o wnętrza chaty weszło w nocy trzech mężczyzn zbranych do chłopku, którzy z okrzykiem „Smert dradnykowi“, zadali Prokopowowi kilka śmiertelnych ęć nożem. Jest to zemsta za udział Prokopowa znanej delegacji huculskiej do Warszawy z prośbą amnestje dla oskarżonych o zdradę główną kilku-astu huculów.

NAJLEPSZA TERPENTYNOWA PASTA DO OBUWIA

Giełda zbożowa w Poznaniu.

Urzędowe notowania z dn. 27. września 1922. loco Poznań za 100 kg. w ładunkach wagonowych dostawa natychmiast, ceny hurtowni:

Zyto	17100—18100
Pszenica	29500—31500
Jęczmień brow.	18000—19000
Owies	19000—19500
Mak żytnia 70% z workami	28500—28500
Mak pszen. 65% z workami	50000—51500
Ospa żytnia	9800
Ospa pszena	9800
Siano luzne	6800
Ziemniaki fabr.	2000
„ jadalne	2600
Groch polny	35000—40000
„ jad. Victoria	45000—50000
Słoma żytnia luzna	5000
„ prasow.	5500
Siano prasow.	7500

Kurs giełdy warszawskiej.

z dnia 27. września 1922 r.

Dolary St. Zjednoczonych	8650
Franki francuskie	675
Marka niemiecka wypłata	6 20
gotówka	5,90
„ belgijskie.	640
Funty szterl.	38200
1 rubel złoty	4100
1 rubel srebrny	2850
Korony czeskie	265
Korony austriackie wypł.	0,15
Bilon	1225

Tendencja słabsza

Przewodnik Chrześcijańskiej Demokracji

Wydawnictwo poświęcone sprawom organizacyjnym kół politycznych i oświatowych.

Treść nr. 1.

1. Dokąd dążymy?
2. Polskiego bytu państwowego najważniejsze pod- stawy
3. Zebranie naszych Kół
4. O wykładach wogóle i materiał do wykładów
5. Kolportaż książek
6. Gotowe wykłady: a) Polska a Kościół katolicki b) Gospodarcza przyszłość Polski
7. Z dział Inocyj sejmowej Chrześc. Narod. Stron- nictwa, Pracy.

Cena 420 mk.

Treść nr. 2:

1. Idea a organizacja.
2. Rachunek polityczny polaków katolików w okresie przedwyborczym.
3. Do Rad Wojewódzkich i Zarządów kół
4. Czem powinny się stać nasze Kola?
5. Książkowość w kołach.
6. Jak gromadzić materiały bieżące?
7. Polski Śląsk.
8. Dzisiejsze kasy chorych w Polsce.
9. Gospodarcza przyszłość Polski (Dokończenie)
10. Rzut oka na obecne polityczne położenie w Pol- Rad i Sekretariatów Wojewódzkich, Komisji Organizacyjnej. Wykaz pism.

Cena 375 mk.

Nabywać można w Drukarni Spółkowej w Kępnie.

Rozpowszechniajcie Nowego Przyjaciela Ludu.

Czas i pieniądze

marnuje kto po dawnemu pierze białinę — wodą i mydłem; każda postępową gospodyni używa do prania białiny tylko „Sapon“ ze znakiem ochronnym koszulką. Jest to środek pod gwarancją nieszkodliwy, bez chloru, ługu i innych szkodliwych składników. Dodany w gotowaniu do wody, rozpuszcza brud natychmiast i czyni białinę śnieżno białą.

Żądać wszędzie „Sapon“ do prania z koszulką. Chem. Fabr. „Ergasta“ C. Nagórski Starogard (Pomorze),

Od 1. października br. ustanawia się dla Magistratu i Urzędu Policyjnego godziny służbowe: od 9-1 przedpoł. od 3-6 popoł. Kępno, dnia 28, września 1922 r. Magistrat. Respondek.

Walne zebranie cechu rzeźnickiego

odbędzie się 1255 w niedzielę, 8 października br. o godz. 2 po poł. w lokalu p Hanysza. Z powodu ważnych spraw uprasza się wszystkich członków o liczny udział. Zarząd.

Dobrze utrzymany samochód

systemu „Dürkopp“ 10 osobowy P. S. korzystnie do nabycia. Licz- odbędzie się w poniedziałek, 2 października o 11. godzinie przedpołudniem. Powiatowa Kasa Oszczędności Kępno (Wkp)

Przejmnie polecam proszę o poparcie, Mam dobry towar Piszę to otwarcie. Pierwsze wszelkie specjalności Do pielęgnowania cery i piękności. Dobre perfumy i mydelka śliczne A także i przybory fotograficzne. Drugie, to dział p. Gospodarzy, Kamyk do pszenicy, siarka dla pszcze- larzy. Oliwy i smary i tran na skórę Proszę prędko kupić bo cena idzie w górę. Trzecie, to pokost i farby dla p. malarzy, Anilina, bejca, klej dla p. stolarzy. Szelak i okowita do politurowania Dla p. blacharzy zaś, kamień i kwas solny do lutowania. Czwarte, dla p. ziemskich posiadzieli Gdyby oliwę i smary beczkami kupować zechcieli To wtenczas służę odwrotnie ofertą, I dołączę znaczek na odpowiedź, do listu z kopertą. Piąte, dla wszystkiej Szanownej Klienteli, Mam dużo towaru i sprzedaję oprócz niedzieli. Zapytać się zawsze nigdy nie zawadzi Co nie ma na składzie, prędko się spro- wadzi!

Zygmunt Kiełmiński, Drogerja pod Górnosłazakiem

Miesięczny jarmark w Wieruszowie

odbędzie się dnia 2. października. **MAGISTRAT** Burmistrz L. ROJEWSKI.

Bacność.

Nadszedł nowy transport: pługów, wrześnieaków, kartoflarek, szeroko bijących maszyn, kultywa- torów i części rezerwowych do wszel- kich maszyn rolniczych i t. p. Polecam po cenach umiarkowanych. **L. Czekalski,** skład maszyn rolniczych i warsztat reperatury. Tel. 165. Kępno. Tel. 165.

Licytacja dobrowolna.

W środę, dnia 4 października 1922 r. o godz. 11 przed poł. sprzedam w Kępnie ul. Dworcowa nr. 284 w podwórzu maszynę do mlócenia, siewkarkę, plugi, brony, dryle, wozy, oraz dużo innych narzędzi gospodarczych najwięcej dającym za gotówkę. 1251 Obejrzeć można pół godziny przed sprzedażą. **KLAUS,** kom. sądowy w Kępnie.

Formularze zameldowania i odmeldowania do Kasy Chorych

Drukarnia Spółkowa w Kępnie. Cena za 1 egzemplarz 6 mk.

Kazdy pyta gdzie bławaty, Kupi biedny i bogaty? Odpowiedzieć na pytanie Wam panowie, zacne panie, Dżis nie trudno gdyż wszystkiego, Kupicie u Dzwonkowskiego. Cena tam umiarkowana, Tak dla chłopą, jak i pana Materiałów do wyboru Każdego przytem koloru Podług mody, damskich, męzkich, I chłopięcych i dziewczęcych. Skład bławatów **Stanisław Dzwonkowski,** Kępno, Rynek d. p. Lisa.

Świeży CEMENT

nadszedł. **Wiktor Lis,** skład żelaza.

Teraz możemy oddać zawsze ze składnicy, każdą ilość **Cement Portlandzki** dziegieć z węgla, lepnik, papę dachową, szplisz dachowy, wapno budowl. i nawozowe i t. d. **BRACIA SCHLIEPER,** Hurtownia materiałów budowlanych. Bydgoszcz. ul. Gdańska 99. Tel. 306,361

CHŁOPIEC

do posytek potrzebny od zaraz. Może być i taki co dopiero szkole, opuścił. 1245 **Restauracja dworcowa** Główny dworzec, Kępno.

Fortepian

i różne nuty forte pianowe, sanatiny, śpiewy, na sprzedaż 1247 **J. Trocha,** piekarnia Kępno, ul. Sienkiewicza. 1212

Książki

(bilansista) z odpowiedniami kcjami poszucia POSADY. oferty do eksp. 1257.

Maszyny

poszukuje października **POSADY** Piotr Brzezina Aniołka II.

Rower

i centryfuga na sprzedaż. **Słowik,** 1256

teko

w Olszowie od ubezpieczeń ją można kosztów eksp. N. P. L.

20000 nagród

wyznaczani gdzie znajduje się skradziono 26 września po p. Główny WALKO